

На основу члана 30. став 2. Закона о водама («Сл. гласник РС», бр. 46/91, 53/93 и 54/96), члана 32. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/07) и члана 41. и 138. Статута општине Владичин Хан («Сл. гласник Пчињског округа», бр 21/08 и 8/09), Скупштина општине Владичин Хан на седници одржаној дана 04.12.2009. године, донела је

П Л А Н ЗАШТИТЕ ОД ПОПЛАВА ЗА 2010. ГОДИНУ ЗА ТЕРИТОРИЈУ ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН

1. УВОД

Територија општине Владичин Хан покрива 51 насељено место у којима према последњим подацима живи 23.652 становника.

Површина коју покрива територија општине износи 366 км², односно 36.578 ха, коју пресецају већи и мањи водотоци. Од ове површине 15% налази се на равничарском делу који је у долини реке Јужне Мораве, а 85% заузима брдско-планински део.

Постојећа конфигурација терена, клима, надморска висина, структура коришћења бонитета земљишта дају обележје брдско-планинског подручја са његовим карактеристикама.

Земљиште је стрмо, осиромашено хранљивим материјама, са плитким ораничним слојем, изложено стално дејству ерозије, што приликом обраде изискује веће улагање на појединим површинама.

Брдско-планинско подручје општине Владичин Хан испресецано је мањим водотокима, док у равничарском делу утицај реке Јужне Мораве је велики. Величина сливног подручја условљава у кишним периодима доток великих количина вода, које на појединим потоцима и рекама достижу размере бујица.

Неповољна геолошка подлога, веома изражене стрмине, велике површине без вегетације условљавају силовит надолзак бујице и када падавине по интензитету нису веома јаке.

Заштита од штетног дејства вода обухвата мере и радове за заштиту од поплава и отклањања последица од таквог дејства. Мере и радови за одбрану од поплава утврђују се општим и оперативним планом одбране, које доносе Влада Републике Србије и Министарство надлежно за послове водопривреде и то за водотоке на којима постоје објекти за заштиту, односно насипи.

Републичким планом је предвиђена заштита од штетног дејства за реку Јужну Мораву, а организација одбране је поверена организацији АД «Водоградња» из Врања.

За подручја која нису обухваћена овим Плановима, а могу бити угрожена од поплава, мере и радове прописује Скупштина општине.

2. ПРОЦЕНА МОГУЋЕ УГРОЖЕНОСТИ

Подручје Општине Владичин Хан угрожено је од реке Јужне Мораве и њених сливова и то нарочито узводно од Владичиног Хана до границе са Општином Врање од њених левих притока: Прибојске бујице, Јовачка река,

Лепеничка река, Калиманска, Летовишка и Карацина река, од десних притока: Богошевска, Јелашничка, Врла река, Козничка и Цепска.

Опасност од поплава је у доњим деловима слива, а нарочито узводно од Владичиног Хана. Река Јужна Морава и њене притоке углавном плаве пољопривредно земљиште које је обрадиво у површини од око 400 ха, на више места је угрожен регионални пут Владичин Хан – Врање, железничка пруга Ниш – Скопље, нарочито у пресеку бујица као и сеоски и пољски путеви у дужини од 3 – 4 км.

Угрожено је и подручје где се налази објекат за водоснабдевање Владичиног Хана и припадајућих насеља « Црпна станица Лепеница » са припадајућим копаним и бушеним бунарима за водоснабдевање. Приликом наилаaska великих вода постоји могућност да исти буду поплавлени, што би довело до прекида снабдевања водом становништва Владичиног Хана.

Индустријски објекти јужно од Владичиног Хана заштићени су од плављења доласком великих вода реке јужне Мораве изградњом левообалног насипа у дужини од 1,8 км., па је на тај начин заштићена Фабрика омотног папира ФОП-а, ФОМ“ Јужна Морава“, ДИ „Слога“ и Фабрика сокова ДП ПК „Делишес“.

Код села Прибоја на левој страни изграђен је левообални насип у дужини од 1 км и деснообални насип код села Врбова у дужини од 1 км. који искључиво штите пољопривредно земљиште, а за којих нема урађена техничка документација, па због тога нису стављени у програму редовног одржавања «Србијаводе».

Водотоци низводно од Владичиног Хана, како Јужна Морава тако и њене притоке, пролазе кроз узане просторе где није изражено плављење, али је изражено одношење и рушење обала и ерозија терена у доњем току водотока. Узводно и низводно од Владичиног Хана у речно корито реке Јужне Мораве биолошко стара стабла падају у водоток и мењају ток реке што се манифестује на одношење левих и десних обала.

Имајући у виду да у досадашњем периоду нису изграђени одбрамбени насипи на већини водотокова, а речна корита се не одржавају тако да обезбеђују несметан проток вода, то је и присутна опасност од њиховог изливања и причињавање материјалне штете већих размера.

3. МАТЕРИЈАЛНЕ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ И МОГУЋНОСТИ ЗА ОВУ ЗАШТИТУ

Заштита равничарског дела земљишта, земљишта дуж водотока и стамбених објеката, условљена је изградњом одбрамбених насипа на главном водотоку као и пратећих насипа и преграда на рекама које се уливају у реку Јужну Мораву.

Планом одбране од поплава за 2009. године предвиђени радови и одређене мере нису реализоване у потпуности, односно није ни започето са реализацијом, па је из тог разлога неопходно предузети одређене мере и радове у наредној, 2010. години.

А. Угроженост подручја поред реке Јужне Мораве је такве природе да се првенствене мере морају предузимати због плављења терена, а нарочито плављење и одношење пољопривредног земљишта узводно од Владичиног Хана.

У циљу предузимања превентивних мера и извођење радова за спречавање од поплаве реке Јужне Мораве потребно је урадити следеће:

1. Изградити регулацију реке Јужне Мораве према постојећем пројекту . У току новембра месеца 1988. године МП «Велика Морава» Београд урадила је

Главни пројекат регулације реке Јужне Мораве од тунела у Владичином Хану до ушћа Лепеничке реке. Пројектом је предвиђена регулација реке Јужне Мораве и нерегулисаних притока у дужини од око 6 км.

Напред наведени пројекат изграђен је пре ступања на снагу Закона о планирању и изградњи («Сл. гласник РС», бр. 47/2003), те је било потребно ускладити га са одредбама важећег Закона како би се обезбедила средства за реализацију Пројекта и приступило извођењу радова. Ревизија напред наведеног Пројекта урађена је у току 2009. године и издато је одобрење за изградњу. Након прибављања инвестиције за реализацију овог Програма отпочеће се са извођењем радова.

2. Реализовати Пројекат за хитну интервенцију на санацији оштећеног корита Јужне Мораве између мостова у Владичином Хану. Наиме, на Јужној Морави, испод новог моста у Владичином Хану потребно је урадити леви одбрамбени зид минор и мајор корита истих димензија као на регулацији као и насип иза зида који је оштећен услед бомбардовања. За извођење напред наведених радова урађен је Пројекат и стављен је у план „Србијаводе“ за 2010. годину.

3. На десној обали Јужне Мораве, у КО Врбово, место звано «Шабан», урадити хитну интервенцију у виду регулације реке Јужне Мораве ради трајног спречавања одношења обрадивог пољопривредног земљишта, по записнику Републичког водопривредног инспектора где је «Србијаводе», као управљачу свих водотока, наложена напред наведена хитна интервенција. Вредност причињене штете на пољопривредном земљишту до сада је премашило вредност изградње новог насипа. Урађен је Пројекат за угрожено подручје и стављено је у Плану“ Србијаводе“ за 2010. годину.

4. Изградити одбрамбени насип на десној обали Јужне Мораве, на делу од Врбова до Грамађа, који је однешен, ставити га у Програм редовног одржавања «Србијаводе», а након израде техничке документације.

5. Одбрамбени насипи који постоје на територији општине Владичин Хан налазе се на десној обали Јужне Мораве и то од Полома па до Прибоја., за које „Србијаводе“ не поседује техничку документацију и технички пријем, тако да нису стављени у Програм редовног одржавања објеката за одбрану од поплава. Потребно је изградити насипе на левој обали Јужне Мораве, а вредност израде насипа утврдио би се изразом техничке документације.

Б. У циљу предузимања превентивних мера и извођење радова за спречавање од поплава од притоке реке Јужне Мораве потребно је урадити следеће:

1. На Цепској реци потребна је хитна интервенција на санацији леве и десне обале, односно поправка регулације на десној обали и решење леве обале. Угрожено подручје је село Цеп и пут Цеп – Мањак. За извођење наведених радова урађен је Пројекат и стављен је у Плану „Србијаводе“ за 2010. годину.

2. На Козничкој реци потребно је довршити преграду започету пре више година., а угрожено подручје је село Козница и железничка пруга Ниш – Скопље. Ови радови су стављени у Програм «Србијаводе» за 2010. годину.

3. На нерегулисаном делу Карацине реке, у дужини од око 150 метара од постојеће регулације до новог моста изградити регулацију, након израде техничке документације. Угрожен је регионални пут Владичин Хан – Предејане и железничка пруга Ниш – Скопље.

4. На Лепеничкој реци потребно је урадити санацију речног корита изградњом појаса узводно и појаса низводно на профилу моста на старом путу Влад. Хан – Врање. Изградњом појасева око моста у селу Лепеница заштитио би се мост и осигурао би се магистрални цевовод Сува Морава – Лепеница који пролази преко корита Лепеничке реке.

5. Гарвански поток који се налази на делу између Стубла и Прибоја нема своје речно корито поред регионалног пута Владичин Хан – Врање, а изнад железничке пруге Ниш – Скопље, те у кишном периоду плави пољопривредно земљиште, регионални пут Владичин Хан – Врање, подруме, бунаре, и дворишта околних кућа. За решавање овог дугогодишњег проблема потребна је израда техничке документације и реализација исте.

Поред напред наведених радова, као дугорочне мере које би требало предузети на заштити подручја општине Владичин Хан од могућих поплава неопходно је да се за почетак предузму одређене превентивне мере у мањем обиму и за поплаве мањих размера које обично долазе у летњим месецима и оне би се састојале у следећем:

- Редовно одржавање и чишћење речних корита и одржавање у исправном стању, као и проширити контролу због засипања корита отпадним материјалом. Такође, потребно је одржавати постојеће објекте и насипе у исправном стању и спречити њихово рушење који чине приватни аутопревозници и грађани ради лакшег преласка механизације приликом експлоатације песка и вршити затрављивање и пошумљавање.

- Да се преко месних заједница предузму привремене мере на подизању локалizacionих или насипа мањих димензија, нарочито на површинама које су изложене поплавама сваке године, а вода кроз њих улази кроз уске рукавце. Ови насипи не захтевају неке велике и обимне радове, не заузимају веће површине земљишта за материјалне радове и трупове насипа.

- Да се преко месних заједница предузму мере организовања и указивања потреба да свако домаћинство приликом пролећних радова у пољопривреди, а чија се имовина налази поред реке, изврши чишћење дела корита од шибља, већег камена и другог отпадног материјала.

У току 2009. године изведени су следећи радови:

1. Санација оштећеног речног корита на реци Врли и то кроз Владичин Хан (стара аутобуска) и кроз Прекодолце (санација регулисаног дела испод моста према школи). Извођач радова је ДВП «Ерозија» Ниш, а инвеститор «Србијаводе» Београд.

2. Чишћење речног корита Летовишке реке и то: регулисаног дела од пута навише у дужини од 150 -200 м и нерегулисаног дела око 300 м. Извођач радова је ДВП «Ерозија» Ниш, а инвеститор «Србијаводе» Београд.

3. «Србијаводе» Београд урадило је 3 Пројекта и то: Главни Пројекат за санацију оштећења корита реке Јужне Мораве између мостова у Владичином Хану, Главни Пројекат регулације реке Јужне Мораве на десној обали реке Јужне Мораве, у КО Врбово, место звано «Шабан» и Пројекат санације на Цепској реци.

4. ОРГАНИЗАЦИЈА И РУКОВОЂЕЊЕ ЗАШТИТОМ ОД ПОПЛАВА

Руковођењем заштитом од поплава, као и спровођење мера врши Штаб за заштиту од елементарних и других већих непогода за територију општине Владичин Хан.

Координацију и синхронизацију активности и мера у случају поплава обавља Оперативни Штаб за одбрану од поплава за територију општине Владичин Хан.

Стручну помоћ у руковођењу одбране од поплава на заштићеном подручју, као и на оном које није обухваћено републичким плановима дужна је да пружи АД «Водоградња» из Врања, организација задужена за одбрану од поплава за наш сектор, која је својим планом предвидела секторског и деоничарске руководиоце и потребно стручно људство за спровођење плана.

Руководилац деонице је дужан да поред своје обавезе која је предвиђена Републичким планом заштите упозна и подручје које је обухваћено овим планом, тако да у случају настанка потребе буде у могућности да спроводи мере заштите на делу којем руководи. Секторског и деоничног руководиоца поставиће «Водоградња» из Врања, организација задужена за одбрану од поплава за наш сектор.

Председници месних заједница и шефови месних канцеларија дужни су да пруже сву потребну помоћ руководиоцима одбране од поплава у виду обавештавања надлежних органа и грађана, као и организовања људства за пружање помоћи на угроженом подручју.

Поред АД «Водоградња» из Врања која је носиоц послова одбране и заштите од поплава овим планом се одређују и све организације на територији општине Владичин Хан које поседују адекватну механизацију и пружању помоћи у материјално-техничким средствима и потребном људству за заштиту од поплава, организациони делови Републичких Министарстава и установа.

5. СПРОВОЂЕЊЕ МОБИЛИЗАЦИЈЕ ГРАЂАНА И МАТЕРИЈАЛНИХ СРЕДСТАВА

Ако прети или је настала елементарна непогода која угрожава или је угрозила здравље и животе људи или материјална добра у већем обиму на територији општине Владичин Хан председник општине Владичин Хан може да нареди општу и делимичну мобилизацију и учешће радних људи и грађана, радних јединица органа локалне самоуправе и материјалних средстава

6. ОБИМ И ПРВЕНСТВО УЧЕШЋА ПРЕДУЗЕЋА -- УСТАНОВА

Права и дужности предузећа, установа и грађана у заштити од штетних дејства прописана су Законом о водама («Сл. гласник РС», бр. 46/91, 53/93 и 54/96,) и Закона о заштити од елементарних непогода («Сл. гласник СРС», бр. 20/77, 27/85, 6/89 и 52/89).

За заштиту подручја од поплава потребна су знатна материјална средства која се морају обезбедити од стране општине, као и од стране предузећа за спровођење и предузимање мера одбране од поплава.

Радна снага, материјал и опрема које обезбеђују АД «Водоградња» из Врања и општина Владичин Хан у случају поплава су следеће:

1. АД «Водоградња» из Врања обезбеђује:

- руководиоца деонице,
- булдожере,
- камионе,
- багере,
- алат и
- материјал по посебним требовањима и по оцени деоничарског руководиоца,

2. Општине Владичин Хан путем решења и уговора са предузетницама обезбеђује:

- помоћно техничко особље,
- камионе,
- тракторе и
- теренска моторна возила.

3. Месне заједнице обезбеђују:

- помоћне чуваре,
- тракторе,
- тракторске приколице
- раднике и др.

7. ЗАДАЦИ ЦЕНТРА ЗА ОБАВЕШТАВАЊЕ ВРАЊЕ

Центар за обавештавање Врање дужан је да о појави елементарних непогода обавештава Штаб цивилне заштите за територију општине Владичин Хан, затим да узбуни становништво, предузећа и установе, органе самоуправе за подручје које је угрожено или може бити угрожено.

8. УПОТРЕБА ЈЕДИНИЦА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ И РАДНИХ ЈЕДИНИЦА

За мере и радове и поступке при спасавању људи и материјалних добара у отклањању последица од елементарне непогоде ангажују се организоване снаге Цивилне заштите на подручју општине Владичин Хан (Одред ЦЗ).

9. ПОТРЕБЕ ЗА УЧЕШЋЕ ЈЕДИНИЦА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

Ако је елементарна непогода угрозила здравље и животе људи или материјална добра у већем обиму и процени се да напред организоване и ангазоване снаге неће бити довољне за извршење свих задатака, Општински Штаб за заштиту од елементарних и других већих непогода затражиће код надлежних органа учешће јединице Војске Србије.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН
БРОЈ: 06-80/10/2009-01

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА,
Драган Димитријевић